biBVŁa

Biuletyn Informacyjny BUL

nr 10/2015 (87)
ISSN 2004-4678

SPIS TREŚCI

wydarzenia ..... Wystawa Tak zaczynaliśmy ...
..... Tydzień Zakazanych Książek
..... Wystawa fotografii Piotra Wyszycha

informacje ..... Łódzki Festiwal Fantastyki "Kapitularz 2015"
..... Biblioteki bez użytkowników...Diagnoza problemu

ludzie książki ..... 190 rocznica śmierci autora Lury i Filona

nowości książkowe 16

WYDARZENIA

Wystawa Tak zaczynaliśmy ...

W piątek 25 września 2015 r. w Bibliotece Uniwersytetu Łódzkiego odbyła się uroczyste otwarcie wystawy *Tak zaczynaliśmy... 1980 - 2015 NSZZ "Solidarność"* UŁ. Uczestnicy spotkań gości prorektor prof. dr hab. Jarosław Pluciennik, prokurator dr. Programów i Jakości Kształcenia Tomasz Piestrzyński, dyrektor Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego; Andrzej Stowik, przewodniczący Międzyuczelnianego Komitetu Założycielskiego NSZZ "Solidarność" w Łodzi, i przewodniczący Zarządu Regionu NSZZ "Solidarność" Zenna Łódzka (1980 rok); Bogdan Oleński, wiceprzewodniczący Zarządu Regionu NSZZ "Solidarność" Zenna Łódzka, prof. zw. dr hab. Andrzej Kamiński, kierownik Katedry Historii XX i XXI wieku w Instytucie Historii Uniwersytetu Łódzkiego; Ewa Kowalczyk, wicedyrektor Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego; dr Jerzy Drygalski, zastępca NSZZ "Solidarność" w latach 80., działacz "Solidarności", O wystawie opowiedzieli Alicja Skalska, członkini Komisji Zakładowej NSZZ "Solidarność" Uniwersytetu Łódzkiego.

Wystawa "*Tak zaczynaliśmy ...*" stanowiła dokumentację powstania i pierwszych lat działalności Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego "Solidarność" na Uniwersytecie Łódzkim - od października 1980 r. do 1989 r. Wskazała na korzenie "Solidarności" UŁ. Eksponacja pokazała dokumenty dotyczące utworzenia Międzyuczelnianego "Solidarności", materiały archiwalne na temat pierwszych wiadoć, podziałów i wrażenie, przewodnia poczuć Statut Związku oraz protokoły z zebrań. Zwrócić uwagę na działalność informacyjną i społeczną Organizacji, m.in. na prace różnych komisji. Przypomniała wadne inicjatywy Międzyuczelnianego Komitetu Założycielskiego, Komisji Międzyuczelnianej studentów, czy wydawanie w Bydgoszczy, które "zapoczątkowały" stan wojenny wprowadzony 13 grudnia 1981 r., a odwołany 22 lipca 1983 r.

Ekspozycja zaprezentowała twórczość poetycką Pracowników UŁ, z okresu "Solidarności" i stanu wojennego oraz wydawnictwa legalne i nielegalne. Udokumentowała działalność konspiracyjną z lat 1982-1989. Wystawę wzbogaciły fotografie, plakaty, druki ulotne, ulotne skierowane drukarnie, znaczki solidarnościowe, czy książki obiektywnie i inne pamiątki ilustrujące zarówno jawną, jak i konspiracyjną działalność NSZZ "Solidarność" UŁ. Pokazała m.in. kartoteką członków Związku, czy ciekawe - nazjeżdżie drukarnie, wykorzystane przy drukowaniu m.in. "Biuletynu Solidarności UŁ". Ekspozycja przypomniała głos, jakie przytoczeniu zakrzyczeniem Związku, podtrzeblając ich aktualności.

Pokazane na wystawie materiały pochodziły ze zbiorów prywatnych i z kolekcji Biblioteki, zwłaszcza z Oddziału Zbiorów Specjalnych, b. z Sekcji Dokumentów Życia Społecznego Sekcji Czytelnia Sekcja DZS wypożyczyła plakaty i druki ulotne typu komunikaty, ogłoszenia o zebraniach, protokoły z zebrań b. Sekcja Czytelnie nationalnej udostępnia czasopisma i druki zwarte wydawane przez "Solidarność" UŁ i Niezależne Zrzeszenie Studentów UŁ, w okresie legalnych i nielegalnie w czasie stanu wojennego.

Czasopisma i druki zwarte wydawane legalnie to m.in.: "Donosiciel" NZS UŁ, 1981, "Ateo"NZS UŁ, 1981, "Łuk"NPS, 1981; "Pogłędy "Solidarność" Zenna Łódzka", 1981; "Nowa Zwrotnica", 1981, Jacek Bartyzel, Czesław Milosz w obrazy dzisejszego heroizmu, Łódź 1981.

Czasopisma i druki zwarte wydawane nielegalnie to m.in.: "Biuletyn Solidarność Uniwersytetu Łódzkiego", Anonimowa poezja stanu wojennego z serii Siekiera, Motyka, Smok Wawelski, 1982; Jerzy Drygalski, Jacek Kwaśniewski, Milczące Masz Media, Łódź 1985; Jan Olechowski, *List z ulicy Smutnej*, Łódź 1986?; Aleksander Sołżenicyn, *Liberi o mur, Łódź 1981*; Duszpasterstwo Środowisk Twórczych ( ), 1983; Lucjan Muszyński, Non omnis mortus est, Łódź 1914, komisja Zespół *"KP przedstawia Solidarność - 500 pierwszych dn* [1984].

(Marzena Kowalska, Teresa Górniak
fot. Beata Garnowska)

Tydzień Zakazanych Książek

W dn. 28 września 2015 na pierwszym piętrze Biblioteki pojawił się Dział Książek Zakazanych, a w nim kontrowersyjny zestaw lektur niebezpiecznych, stanowiących zagrożenie dla łudzkich umysłów.

Zakazane książki pełne są niepoprawności politycznej i obyczajowej, historie budzą groźę, zniesmaczenie, a co gorsza pobudzają do myślenia. Zakazane fabuły, nierozumiane atrakcyjnie, a nawet - mogła i ukryłych - to wszystko tyrwało i nadal tyrwa zakazywane, wyszytywane z bibliotek, niedozwolone w szkołach, niedopuszczalne do druku, najprzeciwsze.

W Dziale Książek Zakazanych można tyśki znaleźć m.in. "Fenzbycke", "Kod Leonarda da Vinci", "Harryego Pottera" czy "Cierpienia młodego Wertera". Lektury zapakowane i odpowiednio oznaczone, aby nie stanowły zagrożenia dla odwiedzających - czytelnicy mogli wypożyczyć je na własne ryzyko. Na wystawie znalazły się również książki o cenzurze i wolności słowa.

Ekspozycja zorganizowana z okazji Tygodnia Zakazanych Książek (Banned Books Week) trwającego w dniach 27 września - 3 października. Akcja wywodzi się ze Stanów Zjednoczonych i które zwiększa z pierwszą poprawą do amerykańskiej Konstytucji, która mówi o wolności słowa.

(Paulina Milewska)

Wystawa fotografii Piotra Wyszycha

Wystawa fotografii zat. "Śdły na wschód bataliony, szwadrony i pułki" autorstwa dra Piotra Wyszycha, artysty grafika i fotografika dotyczy pozostałości, jakie i Afryka Świetlana "odchwyca" na terenie dzisiejszego województwa łódzkiego. Autor, od lat pracując w Zespole Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego i prowadząc własne badania terenowe zwłaszcz, zinwentaryzował i na nowo zbadał wiele cmentarzy, mogił, umocnień i innych artefaktów historycznych, związanych z frontem łódzkim z czasów "Wielkiej wojny".

Piotr Wyszych, stosując metodę montażu fotograficznego, nakładania na siebie niezależnych kadrów, opowiada w sposób trzyczny historię wojenne znaś Płocy, Warty i Bzwki. Inspiracją dla tego rodzaju prac stanowi pisana przez Władysława Borzniewskiego, Juliana Tuwima i Guillaume'a Apollinaire'a. Wiarosłość prac pokazanych na wystawie zawiera motywy odnalezione na cmentarzach wojennych, bądź na pojedynczych mogiłach zołnierzy wszystkich narodów biorących udział w tym konflikcie na ziemi łódzkiej, inne ważne elementy, ż. zdjęcia i łały frontowe Autor odnalazł w zbiorach rodzinnych bądź otrzymał od przyjaciół.

Piotr Wyszych urodził się w 1969 r. w Piotrkowie Trybunalskim. Od najmłodszych lat interesował się sztuką, przyrodą oraz historią. W 1984 r. podjął naukę w Zespole Szkół Leśnych w Zagnańsku. W 1989 r. rozpoczął pracę w Wydziale Leśnictwa Urzędu Wojewódzkiego w Piotrkowie Trybunalskim. W 1991 r. został asystentem do Krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych na Wydział Grafiki. Podczas studiów pogłębiał swoje zainteresowania z zakresu architektury, historii sztuki i filozofii. W tym czasie utrzymywał kontakty z Wydziałem Leśnym AR w Krakowie. W 1996 r. otworzył dyplom w Pracowni Projektowania Kaszęby. W latach 2001-2002 uczęszczał na seminarium doktoranckie Akademii Świętokrzyskiej w Piotrkowie Trybunalskim, a w 2008 r. obronił przewód doktorski na Wydziale Historyczno-Socjologicznym Uniwersytetu Rzeszowskiego. W 2010 r. ukończył roczne studium podyplomowe na Politechnice Łódzkiej w zakresie ochrony środowiska. W roku 2013 obronił pracę doktorską pt. "Dziedzictwo historyczne małej architektury sakralnej (XVIII-XX w) na terenie Zespołu Nadpilicznych Parków Krajobrazowych". W 1995 r. podjął pracę w Zespole Nadpilicznych Parków Krajobrazowych w Moszczenicy, gdzie pracuje do dzisiaj. Od 2007 r. zajmował stanowisko głównego specjalisty, a w roku następnym został powołany przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na dyrektora tej jednostki. Od 2013 r. jest pracownikiem Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego, w którego siedzi wszedł ZNPK.

Piotr Wyszych łączy swoje pasje zawodowe i zainteresowania, które się uzupełniają. Zajmuje się ochroną krajobrazu i dziedzictwa kulturowego, projektami wydawniczne, antropologią kulturową, promocją i wydawnictwami oraz dokumentacją fotograficzną. Rozwija także zainteresowania z zakresu historii, historii sztuki, architektury oraz sztuki ludowej, w szczególności dotyczącej województwa łódzkiego. Efektem powyższych zainteresowań są bez mała dwudziestoletnie badania terenowe poświęcone małej architektura sakralnej w Środkowej Polsce, badania nad pozostałościami materialnymi dokumentującymi obecność miejscowości narodowych na terenie II RP oraz mapowanie pamięci narodów.

Piotr Wyszych zajmuje się fotografią, wydawnictwami i pracującym ilustrationem. Projektuje okładki książek, plakaty, znaki i systemy identyfikacji wizualnej. Jest autorem kilkunastu opracowań książkowo – albumowych. Pracowały od 1995 r. miał wiele autorskich i zbiorowych wystaw w kraju i za granicą. Napisał kilkadziesiąt artykułów popularnonaukowych dotyczących historii regionu łódzkiego, kilka artykułów naukowych w sztuce sakralnej, małej architektura oraz ochronie przyrody i krajobrazu w Łódzkiem.

(oprac. Marzena Kowalska)

INFORMACJE

Łódzki Festiwal Fantastyki "Kapitularz 2015"

Po raz kolejny Łódź tyśki miejscem spotkań miłośników fantastyki i horroru, **Łódzki Festiwal Fantastyki "Kapitularz 2015"** odbyć się w dniach 25-27 września 2015 roku, gromadząc kilka połowie entuzjastów i łonów dla gatunków. Oprócz stałych tyśwatów imprezy odwiedzimy również osoby pozzdrajające, rozpoczynające swoją przygodę z tą tematyką. Kapitularz jest organizowany przez Fundację "Fantastyczne Inicjatywy" oraz wolontariuszy wspomnianych kunwert.

Ta cykliczna impreza z roku na rok udoskonala swoją ofertę przyciągając coraz zwiększmiłów w różnym wieku i jak powiedział Koordynator gdzeny Artur "sArkus" Cindalski w wywm powiatowy:

"Festiwal fantastyki rośnie, nabiera kolorów, zyskując gości, nowe atrakcje, rozwijają pewne formy atrakcji już całkiem znanych. [...] Z pomocą nasznych niesamowicie kreatywnych partnerów wprowadzilśmy znów na imprezę gry festiwalową, świetną alternatywą dla prelekcji, konkursów czy godzin spędzonych na pokazach w salach Łódzkiego Porto Gier. Zdecyzyz o nas ferów historii w grach z dawnych czasów i entuzjastów nowoczesności z działem 3 D na czele."

Na tegoroczny, czwarty Kapitularz, organizatorzy przygotowali aż 5 bloków programowych odpowiadających szerokiemu zakresowi: prelekcje, sesje RPG, larpy, warsztaty, spotkania autorskie, panele, pokazy oraz konkursy. Jak obiecywały tyś program trzydniowych spotkań może świadczyć fakt, iż Informator Festiwalu zawierał niemalże 70 stron. W takim kotwemtu można tyśki spędzić czas na grach planszowych, komiksach, konwentach, turnejach tekwentaśnie, czy po prostu spotkać się z innymi fantastami.

Zapraszamy Kapitularza przyjęli historycy związani z Fundacją Nauk Humanistycznych, którzy przygotowali specjalny program dla najmłodszych komentewnieczka, na marginesie wygłoszonych prelekcji popularnonaukowych.

Atrakcją imprezy zawsze są spotkania z szerokim gronem gości. W tegorocznym Kapitularzu tśa nazwiska okazała się imponujące długa. Zaproszeni zostali (w kolejności alfabetycznej):

dr Sebastian Adamkiewicz - historyk, publicysta i edukator, współtwórca portału historycznego: Histmag.org, wykładowca Dziecięcego Uniwersytetu Ciekawej Historii i współpracownik Fundacji Nauk Humanistycznych.
Krzysztof Beska - poeta i prozaik, autor tekstów piosenek, dramaturg, twórca słuchowiska, pisarz (m.in. powieść "Trzeci brzeg Styksu" - nroczny kryminał ukazujący Łódź pod koniec XIX wieku)
Michał Cetnarowski - redaktor, autor, publicysta, krytyk literacki, redaktor działu prozy pokleśej w "Nowej Fantastyce". Autor zbioru opowiadań "Łabirynty" oraz redaktor antologii "Nowe ście", "Gra Lema" i "Science fiction".
Piotr Chrzanowski - rysownik i autor conoid Antke, autor ilustracji i projektów graficznych do gry MMORPG "Avantrium", conoid artist przy Fundacji Wolnego Oprogramowania, autor ilustracji do gry "Wiedźmin" i "Wiedźmin 2" oraz gry "Wiedźmin 3".
dr Przemysław Piotr Daniel - historyk zajmujący się historią powszechną XIX i XX w., autor blogu "Migawki z przeszłości".
Stefan Darda - autor wierszy, powieści i opowieści, które najczęściej są stworzeni utrzymanymi w tematyce grozy. Debiutował powieścią "Dom na wyrębach" i nominowany do nagrody im. Janusza A. Zajdla, autor m. in. powieści, "Czarny wygon", "Starszna dolina" (nominał w wersji dźwiękowej czytany przez Wiktora Zborowskiego), "Czarny wygon: starzyzna" (niestety niedostępny).
Michał Gacek - autor opowiadań i powieści grozy, publikował w czasopismach, "Science Fiction, Fantasy i Horror", debiutantka powieści - "Endemia" została uznana przez krytyków za jedną z ciekawszych polskich powieści grozy ostatnich lat.
dr Jacek Gałuszka - historyk literatury fantastycznej, Z zawodu lekarz radiolog, znany przede wszystkim z tłumaczeń książek George'a R. R. Martina, Steveena Erikssona, Glena Cooka, Davida Brina, Seta Changa czy Roberta M. Heinleina.
Tomasz Jędruszek (Moranaj) - rysownik, autor concept Arbie, od pomał dziesięciu lat tworzy ilustracje m.in. da Magic: The Gathering Fantasy Flight Games, na takich tytułach jak "Gra o tron", "Władca pierścieni", czy grach ze świata Gwiezdnych Wojen i Zew Cthulhu, czy wydawnictwie, takich jak Egmont Inc., Sony Online Ent, White Wolf Publishing, Cryptozoic Ent., Radical Comics czy Portal Games.
Andrzej Kaczmarek - laureat honoru, gościeki i bizzaro-fiction, publikuje pariwnie w czasopismach fantastycznych jak i w internecie. Razem z Kazimierzem Kyrzykiem stworzył tomy opowieści "Pirck w Piekle" oraz "Hororatium", pierwsza powieść i "Pirsy, lewy, darmary" i książkę "Matuszewski, "Opka w Nadal"czy "Puhli wojny".
Ann Kelbich - pisarka powieści z wątkami kryminalnymi w klimaty realizmu magicznego. Debiutowała opowiadaniem "Dzień na wdy", Czasopiśmie uhonorowana Nagrodą im. Janusza A. Zajdla za powieść "Przedskoryłowe" oraz opowiadania "Światy Dantego", "Duchy w maszynach" i "Człowiek niecogę", Laureatka Encouragement Awards na Eurocone 2007.
Marcin Krzyżak - Tester Gier, Senior Bug Engineer w Hansetersuite. Główny developer "Korpo Tale" - będącej w przygotowaniu gry z gatunku cRPG, zrealizowanej bądź tłyskawicznemu crowdfundingowi oraz wsparciu przez społeczność Steam Greenlight.
Kazimierz Kyrzyk - autor jednaestu książek, m.in. powieści: "Podwójny pałac" (wspólnie z Dawidem Kamem), "Pirck w Piekle", "Hororatium", "Matuszewski", "Opka w Nadal", "Puhli wojny", "Pirsy, lewy, darmary", "Kiedy Szatan wampirzeje", "Bard Szczęścia czyli "Infectious", Ukazały się Kurtuazyjna ergo dzieł na angielski, rosyjski, czeski i słowacki. Ekwiwalencja opowiadania, które napisał z Łukaszem Śmigiem "Head to Lose" wyróżwyznaczona została nagrodą im. Janusza A. Zajdla.
dr Natalia Lemann - znawczyni literatury współczesnej, a w szczególności literatury fantasy, zatrudniała Katedra Naukowego Antropologii Literatury; znana studentom UŁ i czytelnikom m. in. z zainteresowieniowego w Bibliotece Uniwersytetu Łódzkiego "spotkania" z Terrym Pratchettem z okazji Światowego Dnia Książki, prace dotyczące o Stanisławie Lemie, autorka m. in. tłumaczeń prozy polskiej, po jej rozszerzeniu, została wydana jako książka - "Pratchett. Wielka Wielka Wielka Prawda. Rzecz o Świecie Dysku" - pierwsza w Polsce monografia poświęcona temu autorowi i autor. Najbardziej znany z dyłogi filmowej "Stars in Black", perodyzującej filmowej saga George'a Lucasa, Gwiezdne Wojny.
dr Adam Mazurkiewicz - znawca kultury i literatury popularnej oraz historii i teorii fantastyki. Zwłaszcz z "Grabarzem Polskim" i "Creatio Fantastica", autor książki "Z problematyki cyberpunku. Literatura - sztuka - kultura" i "O polskiej literaturze fantastycznonaukowej lat 1990-2004".
Michał Mrugalski - autor powieści "Dzień Wilkołaka" i "Pełnia" (ztrakterizowane jako "Wilkołaki w Warszawie"), autor wydanej dłumy "Chata Wuja Freda - gniewny bzy Mia atwortu" oraz dwa tomy "Silmarzędu Opowieści" - tłemczyn gry "Grame z Grunwaldu" - jednego z najwspanlszych polskich sukcesów crowfundingowych. Współtwórca gier Hamlesmuse.
Andrzej Pilipiuk - autor wielu powieści i opowiadań. Twórca postaci ludowego egzorcysty Jakuba Wędrowycza. Również autor cyklu "Kuzynki" i "Oko jelenia", powieści "Wampir z MI7", "Wampir z MI7 czy opowiadań "Czarska narracja".
Bogusław Polch - twórca komiksów, ilustrator, współtwórca serii komiksowych - "Funky'ego Kovaka" wraz z Mieczem Parowskim i Jackiem Rodkiem, "Ekspedycji" wraz z Arnoldem Mostowiczem i Alfredem Górskim oraz "Wiedźmina" na podstawie serii książek Andrzeja Sapkowskiego.
Paweł Siwiec - autor wielu powieści i opowiadań. Laureat honoru, gościeki i bizzaro-fiction, publikuje pariwnie w czasopismach fantastycznych jak i w internecie. Razem z Kazimierzem Kyrzykiem stworzył tomy opowieści "Pirck w Piekle" oraz "Hororatium", pierwsza powieść i "Pirsy, lewy, darmary" i książkę "Matuszewski, "Opka w Nadal"czy "Puhli wojny".
Ann Kelbich - pisarka powieści z wątkami kryminalnymi w klimaty realizmu magicznego. Debiutowała opowiadaniem "Dzień na wdy", Czasopiśmie uhonorowana Nagrodą im. Janusza A. Zajdla za powieść "Przedskoryłowe" oraz opowiadania "Światy Dantego", "Duchy w maszynach" i "Człowiek niecogę", Laureatka Encouragement Awards na Eurocone 2007.
Marcin Szczepański - autor powieści "Pirck w Piekle" oraz "Hororatium", pierwsza powieść i "Pirsy, lewy, darmary" i książkę "Matuszewski, "Opka w Nadal"czy "Puhli wojny".

Dużo optymizmu wniosło wystąpienie Lili Gorbunowej z Biblioteki Banacowickiego Uniwersytetu Państwowego w Baranowiczach (Białoruś), która stwierdziła, że kraje i biblioteki będą tymały zawsze. Dużo zalety od wychowania w domu i pewnego kontaktu dziecka z książką i biblioteką.

Uczestników oraz zapraszonowych też zwiedzanie Supraśla oraz miejscowości położonych na szlaku tatarskim: Procińska, Krynki i Kruszyniany. Kolejna atrakcja była kolacja w jurce tatarskiej w Kruszynianach, podczas której mogliśmy spróbować, przypatrzeyowych przez tatarskie gospodynie, przyrządzanie: kołduna, czebureków, pierogów z mięsem, pierogów z kapustą, pierogów tatarskiego zespołu tarasczo-wokalnego "Burłuczak". W repertuarze znalazły się narodowe tańce oraz piękn podkołdzące z Krymu, Bejdżoni i Tatarstanu.

W Kruszynianach zwiedzaliśmy też najstarszy w Polsce muzułmański meczet drewniany z XVIII wieku i położony niespodal na niewielkim wzniesieniu - mizar (cmentarz muzułmański).

Gospodarzom należą się gorące podziękowania za świetną organizację konferencji, interesującą tematykę, miłą atmosferę i bogaty program wycieczki kulturalnych, towarzyszących obradom.

zdjęcia ze strony Biblioteki Uniwersyteckiej w Białymstoku

(Teresa Górniak)

LEKSYKON - dotychczas opracowane hasła

LUDZIE KSIĄŻKI

190 rocznica śmierci autora Lury i Filona

16 września to przypadła 190. rocznica śmierci czołowego reprezentanta sentymentalizmu w poezji polskiego oświecenia, "poety serca", "poety-dziecka", "poety prostaka" - Franciszka Karpińskiego (24 X 1741/16 XI 1825). "Sprawa Justyny" ostrzyła się w Hotelowie, nieopodal Stanisławowa w rodzinie dziedziców dóbr Potockich - Jadwiga i Rozalii ze Sperdowskich. Karpiński odebrał staranne wykształcenie, chociaż nabyte nie mogło dać zamożnych. Uczęszczał kolegium jezuickie w Stanisławowie i Akademię Lwowską, uzyskując tytuł doktora filozofii i nauk wyzwolonych oraz dyplom bakalarza teologii. Nie wybrał jednak stanu duchownego. Podjął pracę guwernera w magnackiej rodzinie Pontakich. W trakcie kondeferacji banskiej, w 1770 roku, wyjechał do Wiednia, by przede wszystkim dokonać znajomości języków obcych, słuchać wykładów uniwersyteckich znakomitych profesorów i zgłębiać wiedzę w bibliotekach. Można cnot, że szczęścia się do niego uśmiechnęło, gdy w przyszcie mierzonczym, jako nauczyciel, wyjechał do Warszawy, gdzie zetknął się z Ignacym Krasickim, Ignacym Potockim, Stanisławem Małachowskim, potem Zabłockim, a na koniec Dobrowolą. W latach 80. zarządzał Budowlitną, a potem objął Kasztelanię Krakowską przez niego Kanonerii na okolicę. Pluszczy Białowieskiej. Debiutował w 1780 roku tomem Zabawki wierszem i przykłady obyczajne, który zadedykował księciu Adamowi Kazimierzowi Czartoryskiemu. W odpowiedzi wdzięczny mecenas sztuki zaprosił autora Lury i Filona do stolicy. Karpiński zamieszkał w Pałacu Błękitnym i odgł stanowiło sekretarza księcia. Pożywił jednak funkcję bibliotekarza. To była nawiązał bądź ostrzeł wcześniejszą przyjaźnie, jak na przykład z Franciszkiem Dionizym Kniaźninem, Józefem Szymanowskim i autorem Urwanych Nenkowiczem. Z Ignacym Adam Narusiewicz wprowadził go na krótkiestw salony "Ułodów Uwarkłowych". Miał uczęszczać wkrąd kolegi Mari.

Czartoryskiej, a później, gdy pogorszyły się relacje z księciem i zamieszkał w konwikcie pijarów - Romanowi Sanguszce. Potem kilka lat spędził w Białymstoku, bowiem zbliżył się do izabeli Branickiej. W trakcie trwania Sejmu Czteroletniego przebywał w Warszawie, a w trakcie Sejmu Grodzieńskiego w Grodnie, pisząc wiersze polityczne. Po trzecim rozbiorze dość przyjazdy Katarzyna II i Pawłowi I. W 1800 roku, zwolniony po na członka Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Objął też stanowisko kustosza gimnazjum w Swiecyczy. Po spaleniu i splądrowaniu Kisielnka w czasie wojny 1812 roku przeniósł się do podlaskiej Mursaty. Pożnikł nagły Chorowszczyzna pod Łyskowem, gdzie zmarł.

Istotną rolę w życiu i twórczości Karpińskiego odegrały trzy - literacko określone przez samego poetę - "Justyny" i Jan Jakub Rousseau. Pierwszą poznał w okresie stanisławowskim, a tyśi rię piękna, ale uboga siernika, córka kapelana wojsk saskich - Marianna Brilaeitsney. Ta wtedyna z nią wstąpić, ale ostrzegła za najwyższesze osiągnięcie polskiej poezji mitoweję XVIII wieku, tryb ów Justyny. Tęśnicość na wstępie. Drugą "Justyną" tyśe starsza, ale dodwiadczona przez starszą Przmirłskiego - Marianna, która wprowadzała "poetę serca" w tajniki życia towarzyskiego i szlachetnego kosmowieczeń pod francuską o poezji. Trzecią "Justyną" poznał w Zabokrzach. Była nią córka właściciela majątku - Franciszka Kozłeborzdka, późniejsza księżna Puzynina, z którą przyjaciółek kontakty utrzymywał aż do śmierci.

Karpiński pocześlował pod wpływem Rousseau, co widać zarówno w jego lirykach miłosnych, jak i w lekatach, w których dawał wyraz "powrotowi do źródeł", a więc ucieczce od kultu i cywilizowanego świata, odnajdując arkadię w Kuprze i głosi ideę "głosu serca" i "głosu natury". Pisał wiersze miłosne, pełne religijne, utwory patriotyczne, elegie, dumy, kołędy, sielanki, komedie, tragedie, ballady leonetyczniterackie, utwory okolicznościowe. Pozostawił po sobie także liczne przekłady i pamiętnik Historia mego wieku i ustęp z którym żyłem pisany od 1801 roku (Poznań 1844, Lwów 1846), którego odpisy znajdują się w Zakładzie Rękopisów Biblioteki Narodowej.

Jego twórczość była z kolei w każdym zamieszewaen wydrytnych humanistów. Nie sposób ich wszystkich wymienić. Są to m. in.: Piotr Chmielowski, Julian Krzyżanowski, Wiesław Kubacki, Czesław Zgorzelski, Tadeusz Mikulski, Leon Przemski, Wacław Borowy, Czesław Hernas, Julian Maślanka, Jadwiga Zatorska, Zofia Libera, Andrzej Krzyszto Guzek, Teresa Kostkiewiczowa, Roman Sobol, Mieczysław Klimowicz, Tomasz Chachulski, Elżbieta Sarnowska-Temeriusz, Marcin Cieński, Elżbieta Aleksandrowska, Roman Magryś, Wiesław Puaz, Joanna Gorzelana.

W zbiorach BUŁ można znaleźć m. in.: *Zabawki wierszem i przykłady obyczajowe* (Lwów 1780); *Psałterz Dawida nowo przełumaczony* (Warszawa 1786), *Podróż do Krakowa* (ego dzieło) (Warszawa 1786), *Bolesław III* (Warszawa 1795) i dziewiętnastowieczne wydania Dzieł , wierszem i prozą.

(oprac. Monika Sulejewicz-Nowicka)

Polecamy - wybrane nowości książkowe BUŁ

POLSKIE

(książki będą dostępne dla Czytelników po opracowaniu i wprowadzeniu do bazy)

Redakcja: Marzena Augustyniak, Piotr Puchowski. Siedziba redakcji: Biblioteka Uniwersytecka w Łodzi, ul. Matejki 32/38, 90-237 Łódź, tel.: 42 6356021. Wydawca: Biblioteka Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego.
nr 10/2015 (87) Napisz do nas